

Drangedal everk KF

Avd. Produksjon

Norges Vassdrags og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref.

Vår ref.

13/00160-6

Dato

13.06.2017

Revisjonssak for Suvdøla i Nissedal og Drangedal kommuner, Drangedal everks svar på høringer fra mai 2017.

Revisjonsdokumentet for reguleringen av Suvdøla ble tidligere i år sendt på høring med frist 19. mai. Det er mottatt følgende uttalelser:

- Bjørn Sollid
- Siri Elsa Arnesen
- Mattilsynet
- Statens vegvesen
- Fylkesmannen i Telemark
- Telemark Fylkeskommune

NVE har bedt om Drangedal everk KF's kommentarer til uttalelsene.

Det er valgt å kommentere alle uttalelsene, først refereres det til uttalelsen, deretter følger everkets kommentarer.

1. Grunneier Bjørn Sollid

Uttalelse:

«Som eier av Sollid gnr 51 Bnr 1-3-5, vil jeg be NVE om å få minste vannføring i Suvdøla mellom Fikjestødemma og Suvdøla kraftstasjon. Samt også Buvasselva (Lianelva). Ved å få minste vannføring vil vi få tilbake noe av det vi har mistet. Vi har mange kilometer med elv på vår eiendom, og er sterkt berørt på en negativ måte. Vi mistet vannet vårt, og fikk tilbake tørrlagte elver. Hva dette vil si, trenger vi ikke å skive noe om, da NVE vet dette allerede. Men vi ønsker å fortelle at etter det nå har kommet fast bosetting tilbake på Sollid, vil vi gjerne ha tilbake så meget vann som mulig. Vannet betyr mye for oss også, ikke bare for kraftverket. I forbindelse med dyrehold, vil vann i elva ha stor innvirkning. Hovedformålet med en revisjon vil være å bedre miljøforholdene i regulerte vassdrag.»

Tiltakshavers kommentar

Postadresse

Drangedal everk KF
Gudbrandsveien 28
3750 Drangedal

Besøksadresse

Gudbrandsveien 28
3750 Drangedal
www.drangedaleverk.no

Telefon: +47 35 99 70 00

Epost: post@drangedaleverk.no

Bankgiro:

Org.nr.: 971028440

Slipp av minstevannføring fra Fikjestøldemma og ned til samkom oppstrøms Nybru som utgjør ca. 900 m elevstrekning mener everket vil gi liten positiv effekt siden elva er relativt bred og med mye stor rullestein i bunnen.

I revisjonsdokumentet har everket foreslått minstevassføring i Buvasselva (Lianelva) til 20 l/s fra 15. 5. til 15. 9. Det vil gi bedre utskifting av vann i elva som er relativt godt tilgjengelig og kan være attraktiv for bading oppstrøms Nybru. Denne tilgjengeligheten betinger at grunneier åpner veien i området langs Buvasselva (Lianelva) som i dag er stengt med bom.

Gjennom avtale med grunneierne i Suvdølavassdraget som ble godkjent av Drangedal kommunestyre 29.1.1955, som regulerer erverv av fallretter, grunn og kompensasjon for tapt fløting, fiske etc. er grunneier kompensert for bortfallet av vannet som nå ønskes tilbake.

Skulle grunneier starte med dyrehold i det aktuelle området rundt Solli der man er avhengig av vann, foreslår everket å etablere en løsning med borrehull som kan gi rent drikkevann til dyrehold hele året.

2. Siri Elsa Arnesen

Uttalelse:

«Frierer ofte i Telemark og har en sterk tilknytning til Tørdal, ønsker med dette å fremheve et ønske om mulighet til å oppnå minste vannføring i Suvdøla-vassdraget. En minste vannføring vil tilføre veldig mye både til naturen og de menneskene som nyter den og en eventuell økonomisk konsekvens vil være minimal ved minste vannføring. Verdien av å ha en elv som slipper å være knusktørr er høy for alle som nyter naturen. Tusen takk.»

Tiltakshavers kommentar

Everket har foreslått minstevassføring i Buvasselva (Lianelva) til 20 l/s fra 15. 5. til 15. 9. Det vil gi noe bedre utskifting av vann i elva helt ned til utløpet av Suvdøla. Viser videre til den generelle kommentaren fra everket i slutten av dette notatet.

3. Mattilsynet

Uttalelse:

«Mattilsynet viser til brev fra NVE datert 8.2.2017, deres ref. 201005087-15 vedrørende høring av revisjonsdokument for Suvdøla-reguleringen i Drangedal og Nissedal kommuner. Mattilsynet er statlig myndighet med ansvar for å ivareta nasjonale og regionale bestemmelser og føringer blant annet i saker som kan berøre drikkevann. Mattilsynet kan ikke se at denne saken berører dette området og har derfor ingen merknader til denne saken.»

Tiltakshavers kommentar

Everket har ingen kommentarer.

4. Statens Vegvesen

Uttalelse:

«Statens vegvesen viser til brev datert 8. februar angående høring av revisjonsdokument for Suvdøla-reguleringen i Drangedal og Nissedal kommuner. Det er viktig at endringer i vassdraget ikke vil få negative konsekvenser for fv. 38. Vi har ellers ingen merknader til saken.»

Tiltakshavers kommentar

Suvdølavassdraget med tilhørende reguleringsanlegg har betydelig flomdempede egenskaper for elva Suvdøla og fv. 38. Ingen av våre foreslåtte tiltak vil gi negative konsekvenser for fv. 3.

5. Fylkesmannen i Telemark

Uttalelse:

Oppsummert konkluderer Fylkesmannen med følgende:

«Revisjonsdokumentet gir en god oversikt over krav og innspill som grunnlag for revisjonssaken. Vi er av den oppfatning at vannforekomstene som er berørt av reguleringen må vurderes opp mot kravene i vannforskriften og den godkjente vannforvaltningsplanen for vannregionen og at tilstanden godt økologisk potensiale (GØP) må vurderes for vannforekomstene som inngår i reguleringene av Søvøla-vassdraget.»

Tiltakshavers kommentar

Den regionale vannforvaltningsplanen ble godkjent i 2016 med en rekke endringer. Krav om tapperestriksjoner og raskere magasinifilling og andre endringer i manøvrering av reguleringsmagasin i Suvdølavassdraget er avvist. Det gjeld både Holmevatn, Breilivatn, Kleppsvatn og Fikjestødemma. Krav om minstevassføring i Heibekken, Suvdøla, Kresbuløken og Lianelva er også avvist. Saman med Buvasselva har disse bekkene fått mindre strenge miljømål (§ 10 i vassforskrifta).

Suvdølavassdragets reguleringer og produksjonsanlegg tilfører kraftsystemet lokalt i Drangedal og Nissedal Kommuner betydelig med vinterregulert fornybar kraft. Anleggene produserer i dag ca. 40 GWh, mens forbruket i Drangedal Kommune er 60GWh.

Everket mener at foreslåtte tiltak i revisjonsdokumentet vil vi bedre tilstanden i vassdraget, samtidig som anleggene også i fremtiden vil kunne levere betydelig lokalt vinterregulert fornybar kraft. Ytterligere krav om tapperestriksjoner og raskere magasinifilling og andre endringer i manøvrering av reguleringsmagasin vil gi reduserte kraftproduksjon. Spesielt er det uheldig å gi begrensinger på den vinterregulerte kraften.

6. Telemark Fylkeskommune

Uttalelse

Vannforvaltning:

Vassdragsavsnittet hører med i Kragerøvassdraget vannområde i Vest- Viken vannregion. Den lokale tiltaksanalysen for Kragerøvassdraget var ett av flere grunnlag for regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest- Viken 2016-2021. I tiltaksanalysen lå det ambisjoner om framtidige miljømål «god økologisk tilstand» i flere av vannforekomstene i Suvdølareguleringa, jfr. tabell 10 i revisjonsdokumentet dat. 25.1.2017. Ved departementets godkjenning av 4. juli 2017, er flere vannforekomsters miljømål endret til et lavere nivå.

Vanndirektivet og den norske vannforskriften har som mål at tilstanden i ferskvann, grunnvann og vann i kystnære områder skal beskyttes mot forringelse, og helst forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Det forventes derfor at vannforskriftens hovedmål om bærekraftig vannforvaltning og muligheter for forbedringer av vannkvalitet/økologi vurderes i et helhetsperspektiv ved revisjonsbehandlingen. Det synes også viktig at vilkår knyttet til nye Suvdøla kraftverk sees i sammenheng med pågående revisjon.

Avsluttende kommentarer om kulturminner:

Med bakgrunn i den informasjonen vi i dag har om kulturminner i vassdragene som Suvdøla-reguleringen omfatter, kan ikke Telemark fylkeskommune si at vi har et tilfredsstillende kunnskapskilde av den kulturhistoriske aktiviteten rundt vannene. Fylkeskommunen mener at arkeologiske undersøkelser vil kunne tilføre ny kunnskap, og samtidig fremskaffe et viktig referansemateriale for resten av regionen. Dette gjelder hovedsakelig kunnskap om bruk av

utmarksressurser og jernproduksjon i jernalder og middelalder, og ny kunnskap om bruken av området i steinalder.

I områder som stadig er utsatt for erosjon og slitasje, er det viktig at kunnskapen som finnes blir sikret før den går tapt. Telemark fylkeskommune anbefaler derfor at det gjennomføres registreringer i og ved reguleringssonen langs regulerte vann innen Suvdøla-vassdraget, der hvor opprinnelige konsesjon ble gitt før 1960. Dette vil gi et langt bedre grunnlag for å vurdere om det finnes lokaliteter som må sikres eller graves ut, for å sikre kunnskap som kan være i ferd med å forsvinne.

Tiltakshavers kommentar

Den regionale vannforvaltningsplanen ble godkjent i 2016 med en rekke endringer. Krav om tapperestriksjoner og raskere magasinifilling og andre endringer i manøvrering av reguleringsmagasin i Suvdølavassdraget er avvist. Det gjeld både Holmevatn, Breilivatn, Kleppsvatn og Fikjestøldemma. Krav om minstevassføring i Heibekken, Suvdøla, Kresbuløken og Lianelva er også avvist. Saman med Buvasseelva har disse bekkene fått mindre strenge miljømål (§ 10 i vassforskrifta).

Suvdølavassdragets reguleringer og produksjonsanlegg tilfører kraftsystemet lokalt i Drangedal og Nissedal Kommuner betydelig med vinterregulert fornybar kraft. Anleggene produserer i dag ca. 40 GWh, mens forbruket i Drangedal Kommune er 60GWh.

Everket mener at foreslåtte tiltak i revisjonsdokumentet vil vi bedre tilstanden i vassdraget, samtidig som anleggene også i fremtiden vil kunne levere betydelig lokalt vinterregulert fornybar kraft. Ytterligere krav om tapperestriksjoner og raskere magasinifilling og andre endringer i manøvrering av reguleringsmagasin vil gi reduserte kraftproduksjon. Spesielt er det uheldig å gi begrensinger på den vinterregulerte kraften.

Vedr. kulturminne skriver Telemark Fylkeskommune følgende:

«Ordningen omfatter vassdrag som er revidert eller gitt fornyete tillatelser der opprinnelig konsesjon ble gitt før 1960. I denne saken omfattes derfor bare konsesjonen som ble gitt i 1957; Regulering av Kleppsvatn, Nystøylvatn, Kyrevatn m.fl»

I konsesjonen fra 1957 er det gitt følgende reguleringer:

1.

Reguleringsgrensene er:

Vatn	Sommer- vannstand m o. h.	Øvre m o. h.	Nedre m. o. h.	Opp- demm. m	Senking m	Reg. høyde m
Kleppsvatn	532	538	522	6	10	16
Nystølvatn	704	708	702	4	2	6
Kyrevatn	697	699	695	2	2	4
Steinbutjern	557	558,5	556	1,5	1	2,5
Homtjern	737	738,5	736	1,5	0,5	2,0
Drangane	703	704,5	702	1,5	1	2,5
Bulitjern	703	704,5	702	1,5	1	2,5
Skålstjern	687	688,5	686	1,5	1	2,5
Frovatn	749	750,5	749	1,5	0	1,5

Etter at reguleringen fra Steinbutjern ble lagt ned rundt år 2000 er det kun Kleppsvatn som er regulert av vannene vist i oversikten over. For de andre vannene er det aldri etablert oppdemning.

Tiltakshaver har igjen innvendinger om at Fylkeskommunen gjennomfører arkeologiske undersøkelser for å kunne tilføre ny kunnskap i det aktuelle område, men vil påpeke at Kleppsvatn i liten grad er påvirket av erosjon i forbindelse med at vannstanden heves og senkes. Opprinnelig vannstand i Kleppsvatn før reguleringen i 1960 var kote 532 m.o.h målt bunnstokk på den gamle fløtningsdammen.

Er det slik at tiltakshaver må være med å bekoste slike arkeologiske undersøkelser må det på forhånd avklares størrelsen på disse kostandene. Minner om at størrelsen på magasinet og nedslagsfeltet for Kleppsvatn er under 1 % av Møsvatn som blir trukket frem i høringen.

Videre vil undersøkelser som krever nedtapping oppleves som negativt for allmenheten og fritidsboliger rundt Kleppsvatn.

Med hilsen

Jan Gunnar Thors
Everkssjef
+47 35 99 70 80

Brevet er godkjent elektronisk.